SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1732

av Magnus Berntsson och Yusuf Aydin (båda KD)

Stöd till decentralisering och ökat lokalt självstyre i Libanon

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bilateralt och inom EU bör stödja en libanesiskt ägd process för ökad administrativ decentralisering i enlighet med Taifavtalets principer, i syfte att stärka lokal demokrati, fungerande samhällsservice och statens legitimitet samt bidra till erfarenheter som kan främja stabilitet och inkluderande samhällsutveckling även i andra delar av regionen, inte minst Syrien, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Libanon är ett land präglat av stor religiös, kulturell och politisk mångfald. Denna mångfald är en viktig del av landets identitet, men svaga institutioner och ett politiskt system präglat av konfessionell maktdelning har samtidigt bidragit till återkommande politiska låsningar. Den ekonomiska krisen, regionala konflikter och statens bristande förmåga att tillhandahålla grundläggande samhällsservice har ytterligare försvårat situationen. När politiken på nationell nivå inte fungerar är det vanliga människor som får bära konsekvenserna. Tillgången till elektricitet, vatten, avfallshantering, utbildning, sjukvård och annan samhällsservice påverkas. Svaga offentliga institutioner skapar

dessutom utrymme för andra aktörer att bygga parallella strukturer och därigenom ytterligare försvaga staten.

En väg till att stärka Libanons motståndskraft är att ge lokala institutioner bättre möjligheter att hantera de frågor som ligger närmast människors vardag. Det handlar inte om att försvaga staten eller ifrågasätta Libanons territoriella integritet. Fungerande lokala institutioner kan tvärtom stärka statens legitimitet och bidra till att samhället fungerar även när den nationella politiken befinner sig i ett dödläge. Principen om utvidgad administrativ decentralisering finns redan i Taifavtalet, som banade väg för ett slut på det libanesiska inbördeskriget 1990. Trots detta har decentraliseringen inte genomförts i den omfattning som förutsattes. Det finns därför anledning att åter lyfta frågan om hur beslut, resurser och ansvar kan föras närmare medborgarna.

En sådan utveckling måste bygga på libanesiskt ägarskap. Sverige ska inte avgöra hur Libanons politiska system ska utformas, men kan bilateralt och genom EU stödja reformer som stärker lokal demokrati, förvaltningskapacitet, transparens, ansvarsutkrävande och samhällsservice. Sverige har lång erfarenhet av kommunalt självstyre och av principen att beslut så långt som möjligt bör fattas nära de människor som berörs. Den svenska modellen kan inte kopieras till Libanon, men svenska och europeiska erfarenheter kan vara värdefulla. Starka lokala offentliga institutioner kan samtidigt minska beroendet av parallella samhällsstrukturer. I delar av Libanon har politiska och väpnade aktörer kunnat stärka sitt inflytande genom att tillhandahålla tjänster som staten inte förmått leverera. En fungerande offentlig förvaltning på både nationell och lokal nivå är därför viktig också för att långsiktigt stärka den libanesiska staten.

Libanons utveckling har betydelse även utanför landets gränser, inte minst för Syrien. Även Syrien består av olika religiösa, etniska och kulturella komponenter. Landets framtida stabilitet är beroende av att dessa kan känna trygghet och delaktighet i en gemensam stat och ges möjlighet att påverka sin egen vardag. Libanon och Syrien har olika historia och förutsättningar, och en libanesisk modell kan inte överföras direkt till Syrien. En positiv utveckling i Libanon kan dock visa att större lokalt inflytande går att förena med nationell sammanhållning och territoriell integritet. Sådana erfarenheter kan

få betydelse för arbetet med att bygga stabila och inkluderande samhällen också på andra håll i regionen.

Sverige bör därför, bilateralt och inom EU, stödja en libanesiskt ägd process för ökad administrativ decentralisering i linje med Taifavtalets principer. Decentralisering ska inte vara ett steg mot uppdelning, utan ett verktyg för att hålla samman landet genom att stärka människors möjligheter att påverka sin vardag och genom att bygga offentliga institutioner som fungerar även när den nationella politiken präglas av låsningar.

Magnus Berntsson (KD) *Yusuf Aydin (KD)*